

Heerhugowaard Stad van kansen

Agendanr.: 3
Voorstelnr.: RB2016093
Onderwerp: Vaststelling raadsbegroting 2017
Programma: Alle

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 4 oktober 2016

Raadsvergadering: 09 nov 2016

Besluit: AANVAARD

Sv: BB, SP
A1: Voor: HOP, CDA, VVD, D66, SH, PvdA,
CU, ND, GL, LMJ
Tegen: BB en SP
A2: Unaniem Aanvaard
Sv: BB, SP
A3: Voor: HOP, CDA, VVD, D66, SH, PvdA,
CU, ND, GL, LMJ
Tegen: BB en SP
Sv: BB, SP
A4: Voor: HOP, CDA, VVD, D66, SH, PvdA,
CU, ND, GL, LMJ
Tegen: BB en SP
A5: Niet aan de orde
B: Unaniem Aanvaard
C: ~~Unaniem Aanvaard~~ vka

Probleemstelling

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet stelt de raad jaarlijks voor de uitvoering van taken en activiteiten middelen beschikbaar. Deze middelen worden vastgelegd in een begroting per kalenderjaar. Op grond van artikel 192 lid 2 Gemeentewet dient het college voor 15 november van het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting is deze bij Gedeputeerde Staten in te dienen. Deze dient daarvoor wel eerst door de gemeenteraad te zijn vastgesteld.

Inleiding / bestuurlijke achtergrond

Op 9 november 2015 is ter vaststelling geagendeerd de raadsbegroting 2017. Evenals vorig jaar is de vaststelling van de raadsbegroting exclusief de tarieven voor de onroerende zaak belastingen (OZB), de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de lijkbezorgingsrechten en de leges. De vaststelling van de belastingverordeningen en tarieven staat op de agenda van 20 december 2016.

De raadsbegroting 2017 bestaat uit het zogenaamde programmaplan. In het programmaplan worden per programma de activiteiten benoemd die wij in 2017 zullen oppakken ter realisatie van de in het collegeprogramma 2014- 2018 opgenomen doelstellingen. Tevens zijn voor de uitvoering van de activiteiten per programma, per thema de bijbehorende budgetten benoemd. In overeenstemming met artikel 5 van de Financiële verordening 2014 wordt u de bestuursrapportage 2016 ter kennisname aangeboden. Dat document heeft u op 28 september ontvangen.

Oplossingsrichtingen

-

Juridische gevolgen:

-

Financiële gevolgen:

Op 14 september 2016 hebben wij u de raadsbegroting 2017 aangeboden. De raadsbegroting 2017 is de nadere uitwerking van de Voorjaarsnota 2016 die door uw raad op 30 juni 2016 is vastgesteld.

Het financieel perspectief opgenomen in de raadsbegroting 2017 bestaat uit:

- de vastgestelde uitgangspunten (zie paragraaf 4, bladzijde 49 en 50 van de Voorjaarsnota 2016);
- de op 30 juni 2016 vastgestelde Voorjaarsnota 2016, het in die nota opgenomen beleid; en
- de informatie uit de meicirculaire 2016 over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanaf 2017.

Het perspectief, zoals opgenomen in de inleiding van de raadsbegroting 2017, luidt:

	2017	2018	2019	2020
Resultaat volgens Voorjaarsnota 2016	124	364	152	-38
Perspectief volgens raadsbegroting 2017	6	446	-65	103

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de Raadsbegroting 2017, met uitzondering van de jaarschijf 2019, meerjarig sluit. Het is op dit moment niet noodzakelijk om voor 2019 aanvullende maatregelen te nemen.

Een toelichting op de mutaties in het perspectief ten opzichte van het perspectief geschetst in de Voorjaarsnota 2016 is opgenomen in de inleiding van de raadsbegroting 2017 (zie pagina 4 en 5 van het document).

Algemene uitkering uit het gemeentefonds (septembercirculaire 2016)

Op 20 september is de septembercirculaire 2016 verschenen. De septembercirculaire gaat in op de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. In de raadsbegroting 2017 is de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor 2017 en volgende jaren bepaald op basis van de informatie uit de meicirculaire 2016.

In de septembercirculaire zijn de effecten op het gemeentefonds verwerkt van de voorstellen die op Prinsjesdag bekend zijn gemaakt.

Net als in voorgaande jaren wordt bij de bepaling van de nieuwe stand van de algemene uitkering alleen rekening gehouden met de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds als gevolg van de toename ervan op rijksniveau. Over de voor- en nadelige effecten als gevolg van groei van de gemeente en de taakmutaties die in de circulaire zijn opgenomen en de verdeling ervan neemt uw raad later (raad 24 januari 2017) met een apart voorstel een besluit.

De ontwikkeling van de uitkeringsfactor ten opzichte van de meicirculaire 2016 is als volgt:

Ontwikkeling van de uitkeringsfactor:

	2017	2018	2019	2020
Meicirculaire 2016	1,420	1,427	1,421	1,422
Herverdeel effect subcluster VHROSV	1,418	1,425	1,418	1,420
Septembercirculaire 2016	1,430	1,460	1,469	1,476

De ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds als gevolg van de mutaties in de septembercirculaire 2016 is:

	2017	2018	2019	2020
Effect uitkeringsfactor	350	1.323	1.601	1.857
Verschil inzicht indexatie toezichthouder en Rijk		-169	-406	-608
Effect op MJP 2017-2020	350	1.154	1.195	1.249

Belangrijk hierbij te melden is dat in de raadsbegroting 2017 melding is gemaakt van een nadelig effect als gevolg van het gebruik van verschillende indexcijfers waardoor gemeenten die met constante prijzen rekenen een nadelig effect ondervinden. Vanuit de toezichthouder is aangegeven, na overleg met het vakberaad hierover waarvan ook het Rijk deel uitmaakt, dat gemeenten om dit effect te ondervangen een stapelpost kunnen opnemen. Dat hebben wij ook

gedaan. Het Rijk geeft nu aan dat het effect hiervan gering is. Via onze toezichthouder is een reactie gevraagd over dit standpunt van het Rijk. Voorzichtigheidshalve is de positieve ontwikkeling van de algemene uitkering uit de septembercirculaire 2016 voor het bedrag van de stelpost gecorrigeerd in afwachting van een reactie van onze toezichthouder.

Ook binnen de integratie-uitkering sociaal domein treden mutaties op ten opzichte van de meicirculaire 2016. Wij ondernemen actie om deze verlaging van de budgetten op een zo efficiënte en effectieve wijze op te lossen waarbij wij ook kijken naar de bedrijfsvoering.

	x € 1.000			
	2017	2018	2019	2020
Meicirculaire 2016	25.896	25.544	25.365	25.187
Septembereirculaire 2016	25.226	24.897	24.722	24.567
Effect	-670	-647	-643	-620

Het perspectief, na de mutaties uit de septembercirculaire 2016, is

	x € 1.000			
	2017	2018	2019	2020
Perspectief volgens inleiding raadsbegroting 2017	6	446	-65	103
Septembereirculaire 2016	350	1.154	1.195	1.249
Perspectief na septembercirculaire	356	1.600	1.130	1.352

Bij bovenstaand perspectief wordt op deze plaats een winstwaarschuwing afgegeven.

Op 12 september hebben wij informatie ontvangen via de VNG waarin gemeenten wordt gewaarschuwd rekening te houden met een forse stijging van de pensioenpremies van het ABP in 2017. De reden is de financiële positie van pensioenfondsen ABP.

Sociale partners en ABP hebben afspraken gemaakt over het meegroeien van de pensioenen met de welvaartstijging. Die groei wordt niet waargemaakt vanwege de lage rente en behaalde rendementen. ABP voelt de druk bij de deelnemers en bij De Nederlandse Bank (toezichthouder op pensioenfondsen) toenemen en ook op basis van de eigen verantwoordelijkheid voor de financiële positie.

Een stijging van de kosten kan worden voorkomen door de pensioenregeling aan te passen. Werkgevers willen hierover met bonden in gesprek, zodat de premie niet of beperkt hoeft te stijgen. Naar verwachting is er hiervoor weinig animo bij de bonden. Als werkgevers en bonden niet tot overeenstemming komen dan leidt de verwachte premiestijging tot een stijging van de arbeidsvoorwaardenkosten van mogelijk ruim 2% in 2017. Uitgaande van de voor Heerhugowaard geldende loonsom voor 2017 bedraagt het effect hiervan ca. € 0,5 miljoen. Vanzelfsprekend treedt dit effect niet alleen voor bij onze gemeente, maar ook bij onze gemeenschappelijke regelingen.

Op grond van de integrale afweging van de inzet van middelen worden bovenstaand effect vanaf 2018 in de Voorjaarsnota 2017 opgenomen en bij de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2017 betrokken.

Vernieuwing BBV

In 2014 heeft een door de VNG ingestelde adviescommissie een rapport uitgebracht over de vernieuwing van het BBV. Redenen van de vernieuwing waren dat de begroting en jaarstukken voor niet financieel deskundigen te weinig toegankelijk zijn en dat er een aantal ontwikkelingen

zijn die vernieuwing onderstrepen, zoals wens om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken en een betere vergelijkbaarheid van de financiële documenten tussen gemeenten.

Hiertoe is in het voorjaar van 2016 het BBV aangepast.

De belangrijkste wijzigingen die in de raadsbegroting 2017 zijn doorgevoerd betreffen:

- notitie overhead 2017;
- notitie rente 2017;
- regeling beleidsindicatoren.

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, is voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's moeten dan de kosten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, is een definitie van de overhead geïntroduceerd. Op pagina 96 en 97 van de raadsbegroting 2017 vindt u de kosten van de overhead voor 2017 in een apart programma terug.

In de notitie rente 2017 van de commissie BBV is ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. De belangrijkste wijzigingen die uit deze notitie voortkomen zijn de rentetoerekening aan de grondexploitaties en het toepassen van een renteomslagpercentage.

In de Voorjaarsnota 2016 is een voorstel gedaan ten behoeve van de dekking van de gevolgen van de aangepaste rentetoerekening aan grondexploitaties (zie pagina 38 onder 3.2.2 V van de Voorjaarsnota 2016). Overeenkomstig de besluitvorming over Voorjaarsnota 2016 op 30 juni 2016 heeft verwerking in voorliggende raadsbegroting plaatsgevonden.

De verplichte toepassing van het renteomslagpercentage leidt tot een verschuiving van lasten tussen de programma's en de algemene dekkingsmiddelen. Dit is in voorliggende raadsbegroting 2017 waar dit effect zich voordoet nader toegelicht.

Daarnaast heeft de commissie BBV voor het toelichten van maatschappelijke effecten in de programma's en programmaverantwoording een 39-tal beleidsindicatoren verplicht gesteld. Deze beleidsindicatoren zijn als onderdeel van een programma of paragraaf in deze raadsbegroting opgenomen.

Lokale lasten

Tot en met de begroting van 2016 werden gemeentelijke tarieven mede gebaseerd op uurlonen inclusief een overheadcomponent. Met ingang van 2017 moet de overhead als gevolg van een notitie van de commissie BBV op een apart taakveld zichtbaar worden gemaakt. De kostprijs van gemeentelijke producten en diensten bestaat daarmee vanaf 2017 uit twee componenten (directe kosten en indirecte kosten (overhead/ renteomslag)): de aan het betreffende taakveld toegerekende directe lasten worden verhoogd met het door uw raad in de financiële verordening (december 2016) vast te stellen methodiek voor toerekening van de indirecte lasten: de overhead.

Daarnaast is in de paragraaf A Lokale heffingen per heffing, in overeenstemming met de regelgeving hierover, een overzicht op hoofdlijnen opgenomen per heffing waarin inzichtelijk is gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de terzake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die aan deze berekeningen ten grondslag liggen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Over de wijze waarop de toerekening van de overhead aan de tarieven wordt toegerekend leggen wij u uiterlijk in december 2016 een voorstel voor.

Op pagina 107 van de raadsbegroting 2017 is de ontwikkeling van de gemiddelde woonlasten opgenomen. Ondanks het uitgangspunt dat de woonlasten zoveel als mogelijk moeten worden

beheerst neemt de rioolheffing volgend jaar op basis van de prognoses met 4,1% toe. In paragraaf A Lokale heffingen is toegelicht dat deze toename in lijn is met het door u genomen besluit over de gewijzigde kostendekking op 15 december 2015 bij de vaststelling van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2016-2020.

Voor de onroerende zaakbelastingen is het uitgangspunt dat de lastenstijging niet meer mag bedragen dan de stijging van de consumentenprijsindex. Op basis van de index bedraagt het inflatiecijfer voor 2017 0,00%. Het uiteindelijke WOZ percentage kan worden vastgesteld nadat de resultaten van de hertaxaties 2016 bekend zijn. Om die reden is in paragraaf A Lokale heffingen nog geen percentage van de WOZ waarde opgenomen. De tarieven voor 2017 worden in de raadsvergaderingen van 20 december 2016, tegelijk met de belastingverordeningen vastgesteld.

Effectindicatoren

Op grond van artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording bevat de begroting per programma de doelstelling en in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten. In de jaarstukken wordt vervolgens over het bereiken van deze maatschappelijke effecten verantwoording afgelegd door het college. Uw raad heeft eerder uitgesproken dat de effectindicatoren die tot en met 2016 in de raadsbegroting waren opgenomen toe waren aan een update. Een werkgroep uit de raad en commissies effectindicatoren heeft een voorstel gedaan voor nieuwe effectindicatoren per programma. Zodra deze door uw raad zijn vastgesteld zullen deze met een addendum aan deze raadsbegroting worden toegevoegd.

Investeringschema 2017 tot en met 2020

In de raadsbegroting 2017 is opgenomen het investeringschema 2017 tot en met 2020. Vaststelling van de begroting betekent dat u de investeringskredieten van de jaarschijf 2017 die op bladzijde 206 tot en met 209 zijn opgenomen voteert.

Begrotingssubsidies 2017

In de raadsbegroting 2017 zijn begrotingssubsidies opgenomen. U vindt deze in bijlage 5 op pagina 231. Op grond van artikel 4:23 lid 3c van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dient de gemeenteraad een besluit te nemen over de begrotingssubsidies om deze rechtmatig te kunnen verstrekken.

Overige informatie

Groeibudget

Uitgangspunt van beleid is dat de hogere baten algemene uitkering uit het gemeentefonds en onroerende zaak belastingen als gevolg van de groei van de gemeente worden ingezet ter dekking van de hogere lasten die het gevolg zijn van de groei van de gemeente. In het 4^e kwartaal 2016 wordt een meerjarenprognose inwoners en woningen opgesteld die de grondslag vormt voor de bepaling van de omvang van het groeibudget. Het college legt in januari 2017 de begrotingswijziging over de verdeling van dit groeibudget voor aan uw raad.

Moties Voorjaarsnota 2016

Bij de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2016 is door uw raad een zestal moties aangenomen. Onze reactie op deze moties ontvangt u als bijlage bij dit voorstel.

Bestuursrapportage 2016

De bestuursrapportage 2016 gaat over de voortgang van de activiteiten opgenomen in de raadsbegroting 2016, gaat in op de uitputting van de budgetten 2016 en bevat een rapportage over de bedrijfsvoering. De rapportage is opgemaakt naar de realiteit per medio augustus. Voor de resterende periode 2016 is een prognose opgenomen. De bestuursrapportage 2016 heeft u op 28 september ontvangen.

In deze rapportage is de prognose van het rekeningresultaat 2016 € 2.412.000 gepresenteerd. Door de bestuursrapportage tegelijkertijd met de raadsbegroting te agenderen kunt u de ontwikkeling van de activiteiten en budgetten 2016 meenemen in de voorbereidingen van de oordeelsvorming over de raadsbegroting 2017.

Op grond van het BBV wordt over de bestemming van het rekeningresultaat 2016 bij de vaststelling van de jaarstukken 2016 een besluit genomen (juni/ juli 2017). Wel wordt u in de raadsvergadering van 20 december een voorstel voorgelegd om de begroting 2016 te wijzigen voor de effecten die in de bestuursrapportage 2016 zijn voorzien.

Onderzoeksplan 2017

Op grond van artikel 213a Gemeentewet is het college verplicht om een onderzoek te verrichten naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur. Het gaat hier om zelfonderzoek door het college. Net als in voorgaande jaren kiest het college ervoor om zaken op te pakken die een aanvullende zekerheid geven over de mate waarin de organisatie in control is.

Voor 2017 staat een onderzoek naar het proces vervangingsinvesteringen in de planning. Verder zal het planning & controlproces in 2017, gelet op de wijzigingen als gevolg van de invoering van het duizendpootmodel, opnieuw tegen het licht worden gehouden.

De notities van de commissie BBV over overhead is aanleiding om de kostentoekening aan leges opnieuw in dat licht te beschouwen.

Sociaal/Economisch/Fysiek Domein:

In de raadsbegroting 2017 vinden het sociaal, economisch en fysiek domein hun weerslag in respectievelijk programma 4 Sociale samenhang, programma 3 Stedelijke ontwikkeling en bereikbaarheid en programma 2 Stedelijk beheer en duurzaam samenleven.

Duurzaamheidsbeleid:

In de Voorjaarsnota 2016 (raad 30 juni 2016) is een aantal voorstellen gedaan op het gebied van duurzaamheid. Overeenkomstig het besluit van uw raad over dat document zijn die voorstellen in voorliggende raadsbegroting verwerkt.

Het duurzaamheidsbeleid in het algemeen vindt zijn weerslag in alle programma's van de raadsbegroting.

Communicatie:

De raad beraadslaagt over de ontwerpbegroting niet eerder dan twee weken na de openbare kennisgeving hiervan. In het Stadsnieuws zal aandacht worden besteed aan de raadsbegroting 2017.

Monitoring/Evaluatie

De raadsbegroting is één van de documenten van de totale planning en controlcyclus. Verantwoording over de voortgang van de in de raadsbegroting opgenomen activiteiten ter realisatie van de doelstellingen en de uitputting van de budgetten vindt plaats in de bestuursrapportage (over de eerste acht maanden van het jaar waarbij ook een prognose is opgenomen van het rekeningresultaat) en de jaarstukken. Indien er tussentijds afwijkingen zijn groter dan € 100.000 is het college verplicht uw raad hierover te informeren in de eerstvolgende commissievergadering (artikel 4 lid 3 Financiële verordening 2014).

Samenvatting

Op grond van artikel 189 Gemeentewet stelt de raad jaarlijks voor de uitvoering van taken en activiteiten middelen beschikbaar. Deze middelen worden vastgelegd in een begroting per kalenderjaar. In dit voorstel is ingegaan op het meerjarenperspectief dat in de raadsbegroting 2017 is gepresenteerd en de gevolgen van de septembercirculaire 2016.

In dit voorstel is verder aandacht besteed aan de gevolgen van de wijzigingen van het BBV op voorliggende raadsbegroting. Ook is ingegaan op een aantal andere aspecten die een relatie hebben met de raadsbegroting 2017: groeibudget, investeringenschema, onderzoeksplan moties en stand van zaken moties Voorjaarsnota 2016 (raad 30 juni).

Daarnaast is kort ingegaan op de bestuursrapportage 2016 waarin de voortgang van de activiteiten en een prognose van het rekeningresultaat 2016 is opgenomen.

Voorstel / besluit:

De raad wordt voorgesteld om:

- a. 1. de raadsbegroting 2017 vast te stellen conform het concept;
 - a. 2. het renteomslagpercentage voor 2017 vast te stellen op 2%;
 - a. 3. als gevolg van sub 1 de investeringskredieten die in de jaarschijf 2017 van de raadsbegroting 2017 zijn opgenomen te voteren;
 - a. 4. als gevolg van sub 1 de begrotingssubsidies 2017 vast te stellen;
 - b. 5. de effecten van de besluiten van 9 november 2016 via begrotingswijziging te verwerken.
- c. De tariefvoorstellen lokale heffingen 2017 en de daarbij behorende belastingverordeningen 2017 vast te stellen op 20 december 2016;
 - d. Kennis te nemen van de bestuursrapportage 2016.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
Bij16-435	Raadsbegroting 2017
Bij16-448	Bestuursrapportage 2016

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Middelen d.d. 31 oktober 2016
 RB2016093 Vaststelling raadsbegroting 2017 :

Bespreekstuk

Nr.: RB2016093

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 oktober 2016;

gelet op het advies van de commissie Middelen d.d. 31 oktober 2016;

gelet op:

- artikel 189 tot en met 195 Gemeentewet;
- artikel 7 tot en met 23 van het Besluit begroting en verantwoording;
- artikel 2, 4 en 5 van de Financiële verordening 2014;

Sv: BB, SP
A1: Voor: HOP, CDA, VVD, D66, SH, PvdA,
CU, ND, GL, LMJ
Tegen: BB en SP

A2: Unaniem Aanvaard

Sv: BB, SP
A3: Voor: HOP, CDA, VVD, D66, SH, PvdA,
CU, ND, GL, LMJ
Tegen: BB en SP

Sv: BB, SP
A4: Voor: HOP, CDA, VVD, D66, SH, PvdA,
CU, ND, GL, LMJ
Tegen: BB en SP

A5: Niet aan de orde

B: Unaniem Aanvaard

C: ~~Unaniem Aanvaard~~ *Vka*

b e s l u i t

- a. 1. de raadsbegroting 2017 vast te stellen conform het concept;
 - a. 2. Het renteomslagpercentage voor 2017 vast te stellen op 2%;
 - a. 3. als gevolg van sub 1 de investeringskredieten die in de jaarschijf 2017 van de raadsbegroting 2017 zijn opgenomen te voteren;
 - a. 4. als gevolg van sub 1 de begrotingssubsidies 2017 vast te stellen;
 - a. 5. de effecten van de besluiten van 9 november 2016 via begrotingswijziging te verwerken.
- b. De tariefvoorstellen lokale heffingen 2017 en de daarbij behorende belastingverordeningen 2017 vast te stellen op 20 december 2016;
 - c. Kennis te nemen van de bestuursrapportage 2016.

Heerhugowaard, 9 november 2016

De Raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Heerhugowaard Stad van kansen

Bijlage: stand van zaken moties 30 juni 2016

Motie	Onderwerp	Corsa	Terugkoppeling door college	Portefeuillehouder	Besluitvorming raad	Voortgang
1	Burgerinitiatief Herienkamp	E201623369	Terugkoppeling in MISB/ raad oktober 2016	L. Dickhoff	unaniem	Via het NvdD d.d. 29 september 2016 bent u geïnformeerd over de laatste stand van zaken.
2	Start-up klimaat	E201623383	terugkoppeling in MISB december 2016	M. Stam	unaniem	Eerste inventarisatie wordt meegenomen in netwerkgesprek over de boulevard.
3	Verhoging individuele studietoelage voor arbeidsbeperkte jongeren	E201623460	Terugkoppeling in MO/ raad oktober 2016 + wijzigingsvoorstel	G. Oude Kotte	unaniem	Onderzoek is afgerond, voorstel voor wijziging van de toeslag volgt.
5	Internet of Things (internet van objecten)	E201623665	Zo spoedig mogelijk	C. van Diemen	unaniem	Onderzoek naar LoRAWAN (Long Range Wide Area Network) moet nog starten.
6	Stop de doorbelasting van precariablelasting door andere gemeenten		Terugkoppeling in MISB/ raad augustus 2016	L. Dickhoff	unaniem	zie E201624629 d.d. 7 juli 2016. Ter inzage voor gemeenteraad augustus 2016. AFGEHANDELD
13	Toegankelijkheid	E201623625	Regelmatig in commissie MO	M. Stam	unaniem	Motie richt zich op deelname aan de app "Ongehinderd". Informatie over mogelijkheden en voorwaarden voor deelname wordt aangevraagd.